

DIBK
"15/2290 Innspill TEK"

FREMTIDIG FORENKLING AV BYGGTEKNISK FORSKRIFT – INNSPILL FRA RAMBØLL FAGNETTVERK - BRANN OG SIKKERHET

Rambøll Norges fagnettverk for brann og sikkerhet gleder seg over at DIBK åpner for en dialog med bransjen i forkant av arbeidet med å forbedre byggeregelene, samt redusere byggekostnadene.

Vi håper dette initiativet fortsetter videre og at man har en åpen prosess med næringen også i fortsettelsen. Vi mener det er vesentlig for å oppnå et regelverk som skal være kunnskapsbasert og etterprøvbart.

Rambøll Norges fagnettverk på brann består i dag av 46 dedikert branntekniske rådgivere. I tillegg har Rambøll et internasjonalt fagnettverk på brann som består av i overkant av 100 branntekniske rådgivere basert i Norden, Storbritannia og forente arabiske emirater.

Fagnettverk for brann og sikkerhet i Rambøll ønsker at følgende forhold blir vurdert i prosessen videre. Vi ønsker å presisere at innspillene i dette brevet, er fra Fagnettverket for brann og sikkerhet, og vårt utgangspunkt baserer seg på erfaringer vi har med faget brannteknikk. Det vil kunne komme andre innspill fra andre fagnettverk i Rambøll.

Funksjonskrav er nøkkelen til innovasjon og et regelverk som stimulerer til utvikling

Rambøll mener at nøkkelen til utvikling i byggenæringen er at forskriften i sin helhet er funksjonsbasert. Dette er et glimrende utgangspunkt for at ingeniører, arkitekter, entreprenører og byggherrer kan gjennomføre innovative prosjekter. Disse prosjektene vil kunne resultere i enten helt unike prosjekter med høy arkitektonisk verdi eller nye tekniske løsninger som kan bidra til fremtidig bærekraftig utvikling.

Et rendyrket funksjonsbasert forskriftsverk vil kreve økt kompetanse og kunnskapsbehov i samtlige ledd, og kan være krevende. Vi mener at samfunnet er mer tjent med å stimulere til økt kunnskapsnivå. Det å åpne for kreativitet og

Dato 2015/04/10

Rambøll
Hoffsveien 4
Postboks 427 Skøyen
0213 Oslo

T +47 22 51 80 00
F +47 22 51 80 01
www.ramboll.no

kunnskap fremfor et ytelsesbasert regelverk som mer eller mindre er et oppslagsverk, vil motivere for teknologisk utvikling.

Et mer innfløkt system som er ytelsesbasert er i større grad laget for jurister enn for utvikling av samfunnet.

For at man skal få et godt og etterprøvbart funksjonsbasert regelverk, er det vesentlig at man legger ned ressurser i å formulere hensikten med funksjonskravene tydelig, og ikke legge inn ytelser. Vi har vedlagt to eksempler der ytelseskrav i forskriften er med på å fordyre prosjekter og bremse for gode løsninger. Se vedlegg 1.

Vi håper virkelig at forbedringen av TEK10 vil være med på å forsterke og rendyrke forskriften som en funksjonsbasert forskrift. Det å innføre flere ytelser vil bremse utviklingen. For å dra en parallell til vår nabo Danmark. Så har de innsett at en ytelsesbasert forskrift i stor grad hemmer utviklingen, og er nå inne i en prosess der de ønsker å gå over til funksjonsbaserte forskrifter. Rambøll er en del av denne prosessen, og gjennom det arbeidet blir det veldig tydelig hvor viktig funksjonsbaserte forskrifter er for utviklingen.

Begrens omfanget av unntak og særkrav i veiledning til byggeteknisk forskrift

Rambøll er av den oppfatning at unntaksbestemmelser og særkrav i veiledning til teknisk forskrift bør begrenses. Det å ha en mer og mer omfattende og omfangsrik veiledning til teknisk forskrift er med på å begrense bruken av analyse som verktøy i byggeprosjekter. Dette igjen er med å bremse utviklingen. I tillegg vil en omfangsrik veiledning gjøre at den i større grad blir praktisert som en forskrift.

Direktoratet bør gjøre grep som reduserer veiledningens praktiske status som forskrift. Grep som bør gjøres er å redusere omfanget av unntaksbestemmelser og særkrav og fjerne lange utredninger og i stedet henvise til relevante standarder.

Det bør ikke være et mål i seg selv at veiledningen skal være altomfattende og omfavne flest mulig varianter. Det vil redusere behovet for fagkompetanse på analyser, som igjen bremser utviklingen. Det å innarbeide enda flere preaksepterte ytelser, som for eksempel i bygg der man har installert automatisk slokkeanlegg, er ingen god løsning. På sikt vil dette redusere bruk av analyseløsning og forsterke veiledningens praktiske status som forskrift.

Vi ønsker også at direktoratet bør fjerne dette at veiledning til forskrift representerer minimumskrav. Det kan ikke stemme, og gjør det også vanskelig å i det hele tatt verifisere løsninger med f.eks. komparative analyser i bygninger der absolutt alle "kjente branntekniske tiltak" er innført (f.eks. i RKL4 og 6). Det bør heller fokuseres på at dette er myndighetenes forslag til forenklet prosjektering. Skal man avvike disse må det gjøres av kompetente foretak/mennesker og krav til verifikasjon må oppfylles.

Styrk arbeidet og retningslinjene rundt krav som stilles til verifikasjon av funksjonskrav

Direktoratet bør konsentrere sine oppgaver med å tydeliggjøre krav som stilles til verifikasjon av funksjonskrav. Arbeidet rundt NS3901 og INSTA 950 bør videreføres og utvikles videre, og arbeidet med flere standarder bør prioriteres. Dette er et arbeid som i mye større grad stimulerer til innovasjon og utvikling, enn å jobbe med å innarbeide flere preaksepterte ytelser i regelverket.

Tiltak for å påvirke ytelser i bygningsutformingen

Rambøll håper på et større fokus på forklaring og presisering av hensikt bak funksjonskravene. Dette vil kunne stimulere til mer helhetlig brannfilosofi i byggverk, der mål for brannsikkerhet i større grad oppnås med en kombinasjon av sikringstiltak og i mindre grad preges av enkeltstående tiltak for å ivareta ytelser knyttet til adskilte, branntekniske delområder.

Rambøll ønsker også at DIBK viderefører prinsippet i dagens § 11-12, slik at man også kan ha kapittel som omhandler tiltak for å påvirke ytelser til bærende- og skillende bygningsdeler, materialbruk, tekniske installasjoner samt utforming av rømnings- og redningssikkerhet. En tydeliggjøring av hensikten med funksjonskravene kan bidra til mer målrettede sikringstiltak og optimaliserte løsninger tilpasset ulike byggs egenart.

Ikke glem den eksisterende bygningsmassen

Rambøll håper at en forbedring av regelverket også vil omfatte et tillegg som omhandler eksisterende bygningsmasse og funksjonskrav som gjelder for ombyggingsprosjekter.

På vegne av Rambøll Norges fagnettverk for brann og sikkerhet;

Med vennlig hilsen

Vegard Ervik Olsen

Seksjonsleder
Brann og sikkerhet

M +47 90922172
vegard.ervik.olsen@ramboll.no

Vedlegg

Eksempel på ytelseskrav i forskriften som forhindrer gode løsninger eller er fordyrende.

I forskriften § 11-13 punkt 1. Her er det angitt man fra en "branncelle" skal ha utgang til sikkert sted eller rømningsvei.

(1) Fra branncelle skal det minst være én utgang til sikkert sted, eller utganger til to uavhengige rømningsveier eller én utgang til rømningsvei som har to alternative rømningsretninger som fører videre til uavhengige rømningsveier eller sikre steder.

Figur 1 Utklipp TEK10 § 11-13 utgang fra branncelle (1)

Denne paragrafen medfører i praksis at man må begrense omfanget av brannceller i byggverk for å ivareta forskriftskravet, for å unngå en alt for høy byggekostnad. Paragrafen setter nemlig en begrensning på å rømme "via annen branncelle". Dersom en byggherre ønsker et økt sikkerhetsnivå med flere brannceller enn det som er minimumskrav, så ender man opp med å måtte bygge flere rømningskorridorer frem til disse branncellene. Dersom forskriften i større grad hadde en rundere formulering når det gjelder dette punktet, og i stedet for å angi ytelsen beskrev hensikten, så ville slike løsninger være mulig. I dag er det faktisk slik at man i enkelte prosjekter enkelt kunne utført bygg med flere brannskiller, men som følge av denne forskriftsformuleringen ender man heller opp med å fravike kravet til omfang av brannceller for å oppnå forskriftens formulering. Altså reduserer man sikkerhetsnivået i bygget for å oppfylle forskriften, noe som ingen er tjent med.

Et annet eksempel finner man i punkt 2 i forskriften § 11-13. Her er det satt en tallfestet begrensning på at man kan bygge boligbygg i inntil 8 etasjer med ett trapperom.

(2) Brannceller i byggverk i risikoklasse 4 med inntil 8 etasjer kan ha utgang til ett trapperom utført som rømningsvei. For boenheter forutsettes at minst ett vindu eller balkong er tilgjengelig for rednings- og slokkeinnsats, jf. § 11-17.

Figur 2 - Utklipp TEK10 § 11-13 utgang fra branncelle (2)

Her har man valgt å sette inn en tallfestet ytelse, fremfor å beskrive hva hensikten er. For en brannteknisk rådgiver, så fremstår hensikten som relativt klar. Det er at man har satt en begrensning i etasjetallet som følge av at det er begrensning i hvor langt brannvesenets høydemateriell rekker. Her burde det imidlertid ikke være angitt en konkret tallfestet ytelse. Det burde vært formulert slik at man kan bygge boligbygg med ett trapperom, så fremt hver boenhet kan nås med brannvesenets høydemateriell. Det finnes en rekke bygg i dag som bygges med et høyere etasjetall enn 8, som ligger innenfor rekkevidden til brannvesenets høydemateriell. I disse prosjektene må man derfor legge inn et ekstra trapperom, som er fordyrende å bygge og reduserer boarealet. I mange tilfeller velger man derfor å bygge lavere enn man faktisk har rom for i reguleringen. Dette er ikke bærekraftig i et samfunn med boligmangel, høye boligpriser og lav tomteutnyttelse.

Dette er to eksempler som viser tydelig hvilke begrensninger ytelseskrav i forskriften kan medføre som hverken tjener samfunnet eller gir sikrere byggverk.